



**Republica Moldova**

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

**DECIZIE**

**DE INADMISIBILITATE**

a sesizării nr. 45a/2017

pentru controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 10<sup>1</sup>  
alin.(1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea  
judecătorilor și procurorilor

CHIȘINĂU

22 mai 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,  
DI Aurel BĂIEȘU,  
DI Igor DOLEA,  
Dna Victoria IFTODI,  
DI Victor POPA,  
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,  
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 7 aprilie 2017,  
înregistrată la aceeași dată,  
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,  
Având în vedere actele și lucrările dosarului,  
Deliberând la 22 mai 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

## ÎN FAPT

1. La 7 aprilie 2017, Procurorul General al Republicii Moldova, Eduard Harunjen, a adresat Curții Constituționale sesizarea pentru controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 10/1 alin.(1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

### A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autor, pot fi rezumate după cum urmează.

3. Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 reglementează modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv quantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare, bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.

4. Sistemul de salarizare a judecătorilor și procurorilor instituie standarde și proceduri unitare de stabilire a salariilor, asigură crearea unei ierarhii a salariilor pe categorii de judecători, în funcție de nivelul instanțelor judecătorești, și crearea unei ierarhii a salariilor pe categorii de procurori, în funcție de nivelul procuraturilor.

5. La 16 decembrie 2016, prin Legea nr. 281, Parlamentul a completat Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 cu articolul 10/1, care prevede că

salariile de funcție ale judecătorilor și procurorilor stabilite în condițiile articolului 1 se reexaminează anual de la data de 1 aprilie, în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național.

6. În opinia autorului sesizării, prevederile articolului 10/1 alin.(1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor contravin dispozițiilor articolelor 1 alin.(3), 6, 16, 23 alin.(2), 46, 54 și 124 din Constituție.

## **B. Legislația pertinentă**

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

### Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

### Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

### Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul

prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...]"

## Articolul 124 Procuratura

„(1) Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.

(2) Atribuțiile Procuraturii sunt exercitate de procurori.

(3) Competențele, modul de organizare și funcționare a Procuraturii se stabilesc prin lege.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (M.O., 2014, nr. 14-16, art. 32) sunt următoarele:

## Articolul 1 Obiectul și sfera de aplicare a legii

„(1) Prezenta lege reglementează modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv cuantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare a judecătorilor și procurorilor bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.

(2) Sistemul de salarizare a judecătorilor și procurorilor instituie cadrul general de aplicare a unor standarde și proceduri unitare de stabilire a salariilor și asigură:

a) crearea unei ierarhii a salariilor pe categorii de judecători în dependență de nivelul instanțelor judecătorești;

a/1) crearea unei ierarhii a salariilor pe categorii de procurori în dependență de nivelul procuraturilor;

b) stabilirea unor norme transparente și ușor aplicabile.

(3) Prezenta lege se aplică judecătorilor din cadrul tuturor instanțelor judecătorești, judecătorilor și judecătorilor-asistenți din cadrul Curții Constituționale, precum și procurorilor.”

## Articolul 2 Principiile de bază ale sistemului de salarizare a judecătorilor și procurorilor

„(1) Sistemul de salarizare a judecătorilor se stabilește ținându-se seama de principiul separării puterilor în stat, de rolul judecătorilor în realizarea actului justiției, de incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de lege pentru aceștia,

precum și de exigențele impuse prin documentele internaționale cu privire la funcționarea eficientă a sistemului judecătoresc și statutul magistraților.

(1/1) Sistemul de salarizare a procurorilor se stabilește ținându-se cont de rolul procurorului la realizarea actului justiției, de incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de lege pentru aceștia, precum și de exigențele impuse prin documentele internaționale cu privire la funcționarea eficientă a Procuraturii.

(2) Sistemul de salarizare a judecătorilor și procurorilor se bazează pe următoarele principii:

a) supremația legii – principiu conform căruia drepturile salariale se stabilesc în condițiile legislației în vigoare;

b) proporționalitatea – principiu conform căruia sistemul de salarizare asigură stabilirea salariului în raport cu nivelul exigențelor privind ocuparea postului, complexitatea activității desfășurate, gradul de responsabilitate al persoanei, precum și în funcție de incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de lege;

c) echitatea și coerența – principiu conform căruia sistemul de salarizare creează oportunități egale atât pentru judecători, cât și pentru procurori prin reglementarea unor principii și norme unitare de stabilire a salariilor.”

#### Articolul 7

##### Reguli generale privind stabilirea salariului judecătorului

„(1) Salariul judecătorului și salariul procurorului se stabilesc și se plătesc pentru activitatea desfășurată în perioada unei luni calendaristice, în timpul normal de muncă, proporțional cu timpul efectiv lucrat.

(2) Salariul judecătorului se stabilește în limitele și în condițiile prevăzute de prezenta lege și de actele normative de punere în aplicare a acesteia, printr-un act administrativ al președintelui instanței judecătorești în cadrul căreia își desfășoară activitatea judecătorul, iar în cazul judecătorilor și al judecătorilor-asistenți din cadrul Curții Constituționale – printr-un act administrativ al președintelui Curții.

(3) Salariul procurorului se stabilește în limitele și în condițiile prevăzute de prezenta lege și de actele normative de punere în aplicare a acesteia, printr-un act administrativ al Procurorului General.”

#### Articolul 10/1

##### [Dispoziții finale și tranzitorii]

**„(1) Salariile de funcție ale judecătorilor și procurorilor stabilite în condițiile art.1 se reexaminează anual de la data de 1 aprilie, în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național.**

(2) Cuantumul salariului mediu lunar pe economie realizat în anul precedent se prezintă anual de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei spre a fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

*Notă: Se declară neconstituțională sintagma „în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național” din alineatul (1) al articolului 10<sup>1</sup> prin Hotărârea Curții Constituționale nr.15 din 02.05.2017, în vigoare 02.05.2017*

## ÎN DREPT

### A. Argumentele autorului sesizării

9. Autorul sesizării menționează că prevederile articolului 10/1 alin. (1) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 permit o derogare de la principiul compensării salariilor procurorilor în cazul în care în bugetul național nu sunt prevăzute alocații suficiente, lăsând o marjă de discreție mult prea mare Guvernului de a decide asupra acestor alocații, fără a prevedea garanții în acest sens, prin aceasta aducându-se atingere independenței funcționale a procurorilor în exercitarea atribuțiilor lor conform legii.

10. Autorul sesizării susține că articolul 10/1 alin. (1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 este contrar prevederilor articolelor 46 și 54 alin. (2) din Constituție.

11. Totodată, autorul sesizării menționează că reexaminarea anuală a salariilor procurorilor în funcție de alocațiile prevăzute în bugetul național încalcă atât principiile statului de drept și separației puterilor în stat, cât și principiile egalității în drepturi și respectării proprietății. Concomitent, măsura respectivă impusă de stat reprezintă o încălcare a standardelor internaționale în materie de asigurare a autonomiei Procuraturii și independenței funcționale a procurorilor.

### B. Aprecierea Curții

12. Examinând sesizarea sub aspectul admisibilității, Curtea reține următoarele.

13. În temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, articolului 4 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin.(1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale Curtea exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor.

14. Curtea menționează că articolele 25 lit. f) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. f) din Codul jurisdicției constituționale abilitază Procurorul General cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

15. Curtea Constituțională constată că obiectul controlului constituționalității îl constituie articolul 10/1 alin.(1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

16. Curtea observă că sesizarea vizează, în fond, reexaminarea anuală a salariilor de funcție ale judecătorilor și procurorilor, în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național.

17. Totodată, Curtea reține că prevederile contestate au mai făcut obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea menționează că articolul 10/1 din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor a fost supus controlului constituționalității prin Hotărârea nr. 15 din 2 mai 2017.

19. Astfel, prin Hotărârea nr. 15 din 2 mai 2017, Curtea a declarat neconstituțională sintagma „*în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în bugetul public național*” din alineatul (1) al articolului 10/1 din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

20. Curtea constată că **sesizarea este repetitivă**, prin urmare, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

#### **DECIDE:**

1. *Se respinge ca inadmisibilă* sesizarea Procurorului General al Republicii Moldova, Eduard Harunjen, pentru controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 10/1 alin.(1) din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președinte**

**Tudor PANȚÎRU**

*Chișinău, 22 mai 2017  
DCC nr.42  
Dosarul nr. 45a/2017*